



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Monumenta Paderbornensia

Ferdinand <II., Paderborn, Bischof>

Francofurti ; Lipsiæ ; Norjbergæ, 1713

VIII. Neuhaus Illustrissimi Principis fundatoris domicilium situm esse, ubi olim Nero Claudius Drusus Augusti privignus Castellum Alisonem contra Sicambros condidit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29975

semper insignibus abundabat, ut non esset dubium, quin patria civibus, & cives patriæ congruerent, ac sibi utraque vicissim ornamento forent.

CAPUT VIII.

Nerohaß Illustrissimi Principis Fundatoris domicilium situm esse, ubi olim Nero Claudius Drusus Augusti Privignus Castellum Alisonem contra Sicambros condidit.

Ceterum, Princeps Illustrissime, circumspicientem me, ac penitus perlustrantem animo hujus Urbis, ut cum Comico loquar, optimitates, & commoda, hæc quoque sedes ac domicilium tuum, in quo majores tui Episcopi Paderbornenses amplius tria retrò secula habitaverunt, ne se silentio præteream admonet. Quanquam enim longulè abest ab Urbe, illinc tamen ipsa, totaque provincia jus petit: illic hujus Academiae moliendæ consilia sunt nata: denique quicquid est in ista arce splendoris hodiè, & magnificentia, id totum abs te habet, qui unus, & illius, & Academiae es conditor. Quare si ad relaxandos contentione studiorum animos, jucundum erit unquam Academicis nostris educere se nonnunquam ex Urbe, & hæc lustrare vel umbrosa silvarum, vel aprica camporum, libenter, opinor, hujus quoque arcis specie è propinquo perfruentur, eosque cum aedificii majestas, locique amœnitas, tum verò præcipuè Tuiillos Optimi Parentis, ac Fundatoris memoria delectabit. Accedet illa quoque liberalis sanè voluptas, & adolescente colente bonarum litterarum longè dignissima, quam capient ex earum recordatione rerum, quæ vetustissimis temporibus hoc ipso loco gestæ memorantur. Est enim hic locus, si quis alius in universâ Germania magna, & veterum Annalibus, & virorum fortium, atque illustrium monumentis celebratus. Quibus de rebus si pauca attigero, veniam, ut spero, dabis, Princeps humanissime, huic meo ornandi honoris Tui studio,

studio, neque alienum me quicquam ab instituto facere judicabis. Si enim laudationem instituenti illius Academiae Platonis nemo vitio verteret, quod cum illa esset in suburbano Athenarum, neque multò inde propius abesset, quàm hæc arx à Paderborna, existimaret Athenarum gloriam ad Academiae laudem pertinere; neque ego accusandus sum, si ostensurus idoneum abs te Academiae locum captum esse, de hoc tuo domicilio disseram. Ut enim, propter locorum propinquitatem, qui in Academia Platoni dabat operam, is minimè vanus erat, cum se Athenis studere Philosophiæ diceret, tamen si gymnasium esset in suburbano: ita sedem hanc tuam perinde atque continentem cum hac urbe, lucem quandam, & ornamentum nostris studiis afferre credimus. Est igitur observatum à viris eruditis, hoc ipso loco Neronem Claudium Drusum Augusti privignum, Tiberii fratrem, castellum posuisse, Q. Ælio Tuberone, & Paulo Fabio Maximo Coss. qui, ut rationem iniit Sigonius, fuit ab Urbe condita annus DCCXLII. ante CHRISTUM Salvatorem natum nonus. Siquidem anno proximo superiore, ut narrat Dio Cassius, Sicambri cum finitimis gentibus, absentiam Augusti, & exemplo Gallorum commoti, bellum adversus Romanos moverant. Hos Drusus non modò, quod moliebantur, armis vetuit, Rhenum transmittere, verùm etiam ipse transgressus, secundum insulam Batavorum, quam Rheni divortia efficiunt, primum Usipetibus, deinde ipsis Sicambri arma intulit. Anno sequenti, qui fuit is quem diximus, vere ineunte, rursus subjugatis Usipetibus, Luppiaque fluminis ripis ponte junctis, in Sicambros irruptionem fecit. Ii per hos dies fortè cum Chattis finitimis, propterea quod auxilia negaverant, bellum gerebant, quæ res locum dedit Druso per Sicambrorum fines ductis copiis, ultra Visurgim movendi. Inde cum remigraret, in hostes delapsus est, à quibus cinctus in magnum cum suis discrimen venit: sed hostibus temerè, & sine ordine prælium aggressis, non modò victor evasit, verùm etiam castellum contra eos ad confluen-

*Philipp.
Cluver. l. 3.
antiqua
German.
cap. 9.
In fastis.*

*Lib. 54 hist.
Rom.*

res Luppiaë & Alifonis posuit. Ex quibus principio certum est Sicambros hanc, in qua sumus, regionem eâ tempestate coluisse, cum inter insulam Batavorum, & Luppiam habitarent Ulsiperes, è quorum finibus in Sicambros Luppia trajiciendus fuit. atque ita terminus Sicambrorum erat ex ea parte Luppia, ex altera verò Chattis & Visurgi confines erant. Per hos fines cum iter haberet Drusus, castellum posuit eo loco, ubi Luppia & Aliso miscentur. At quis iste Aliso? diligenter omnem hunc tractum lustranti, omnesque amnes, qui se in Luppiam exonerant, recensenti, nullus in mentem venit, in quem Alifonis, sive ut est in Græco, Elifonis nomen conveniat, præter eum, quem hodie Almam vulgò dicimus, qui apud tuas ædes, Princeps Illustrissime, in unum cum Luppia amnem confluit. Præsertim cum gravissimi auctores, Velleius Paternulus, qui in his oris sub Tiberio, ut ipse narrat, Præfectus equitum fuit, & Cornelius Tacitus, hoc ipsum castellum Alifonem appellant, ascito, ut apparet, à præterfluenti nomine. Atqui in conspectu hujus tuæ arcis, est hodieque vicus Elfen, qui vetus illud Elifonis retinet nomen, facileque fidem facit hos esse illos confluentes, ad quos Drusus suum illud castellum collocavit. Porro nemo, qui castelli nomen audit, vilis & abjecti loci speciem subjiciat animo. Etenim Dio aggressurus Varianam cladem enarrare, cujus, ut dicemus, quasi semina posita sunt in hoc castello, disertâ oratione persequitur cujusmodi fuerint hæc Romanorum castella. Primùm enim negat ejusmodi castella crebra in Germania, aut inter se vicina fuisse: deinde Romanas legiones in iis hibernare solitas: tum civitates iisdem locis conditas: eodem Germanos ad forenses conventus convenisse: hinc jus iis dictum esse: hinc paullatim feris & barbaris moribus positis, consuetudine Romanorum humanitatem & mansuetudinem induisse. Quæ omnia eâ gratiâ ab illo narrantur, ut intelligeremus, quemadmodum Germani, eum locum, in quo Varus habitabat, celebrando, omnesque in speciem amicarum, atque adeò civium partes agen-

Velleius
l. 2.
Tacitus
Annal. 2.

lib. 56.

agendo, sensim eum in securitatem, ac mox in exitium impulerint. Atqui Varum fuisse tum in Alifone postea ostendemus. Igitur omnia illa, quæ de castellis Romanis à Dione disputantur, sunt in primis Alifoni tribuenda. Sanè cum vicus, qui hodie superest Ellsen, non modico spatio à confluentibus recesserit, non vana est conjectura totum eum campum, qui medius est inter confluentes, ubi castellum fuit, & extremos vici fines, frequentibus domiciliis habitatum, atque ita non mediocrem civitatem hoc loco fuisse. Præterea liquet ex his, quæ è Dione attulimus, unum hoc in interiore hac Sicambrorum regione castellum, ubi hiberna essent Romanorum, extitisse. neque enim vel pauca his locis castella verè affirmasset, si modico intervallo plura fuissent, vel in castellis hiberna poni solita, si alius unquam fuisset castelli, alius hibernorum locus. Quæ cum certa sint, alio præterea argumento certò concludimus, Alifonem castellum & civitatem non alibi, quàm in hoc loco quarendum esse. Proditum enim est à Velleio, Tiberium, cum post cladem Varianam, rem suis oris utcumque restituisset, digredientem in Italiam, ad caput Luppiaë fluminis hiberna locavisse. Quid clarius? Quem enim locum Dio ad confluvia Luppiaë & Alifonis, eum Velleius statuit ad caput Luppiaë. Is igitur amnis, qui proximè à capite Luppiaë in ipsum influit, is est, qui Alifo veteribus dictus, Drusiano castello locum & nomen dedit. At quis ille est, nisi Alma? Maneat ergo, Princeps Illustrissime, tuum hoc domicilium in ipsis Castelli Drusiani vestigiis esse collocatum.

Lib. 2.

C A P U T IX.

*Summa rerum in Alifone castello gestarum,
dum illud Romani tenuerunt.*

Q Uo in loco, quæ jam inde à prima origine, non indigna posteritatis memoriâ gesta sint, si coner breviter percensere, equidem nescio simne operæ pretium